

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

Pardubice

Inspekční zpráva

Základní škola Řečany nad Labem, okres Pardubice

Školní 227, 533 13 Řečany nad Labem

Identifikátor školy: 600 096 530

Termín konání orientační inspekce: 26. - 28., 30. března 2001

Čj.	102 156/01-2450
Signatura	oj2zu109

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola je od 1. ledna 1995 právním subjektem s příspěvkovou formou hospodaření. Sdružuje základní školu (dále jen ZŠ), mateřskou školu (dále jen MŠ), školní družinu a školní jídelnu.

ZŠ je úplnou základní školou, která má 11 tříd s 222 žáky. Ve školním roce 2000/2001 se vyučuje dle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2.

MŠ je jednotřídní s celodenním provozem. Ve statistickém výkazu V 1 - 01 k 30. září 2000 bylo vykazováno 25 dětí, v době inspekce bylo zapsáno do docházky 25 dětí ve věku od 3 do 7 let.

Školní jídelna má dvě pracoviště. Kuchyň a jídelnu pro základní školu, která se nachází v samostatné budově a kuchyň pro mateřskou školu, umístěnou v hospodářském pavilonu MŠ. Dle výkazu V 17 - 01 o společném stravování dětí a mládeže k 15. říjnu 2000 bylo zapsáno ke stravování 164 žáků základní školy, 25 dětí mateřské školy a 29 pracovníků škol.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI V MŠ

Plánování a příprava vzdělávací činnosti

Vzdělávací proces v MŠ vychází z „Programu výchovné práce pro jesle a mateřskou školu“ vydaného MŠ ČSR pod čj. 33 483/83-201, jehož podstatná modifikace podle textu v ročním plánu školy spočívá v uvolněném režimu dne dětí.

Pro plánování práce jsou dána pravidla v ročním plánu práce. Pedagogický proces je plánovaný s týdenním předstihem. Je stanovený úkol z rozvoje poznání, který se následně promítá do vzdělávacích složek (mimo tělovýchovné - ta plánována není), do pobytu venku a spontánních činností. Část úkolů nebo obsahu činností je diferencována podle věku dětí. Námětovou a logickou návaznost mezi jednotlivými týdny se daří zajistit jen sporadicky.

Podmínky vzdělávací činnosti

MŠ sídlí v budově pavilónového typu - třídy jsou od hospodářské části oddělené. MŠ byla postavena jako 2 třídní, pro nízký počet zapsaných dětí je 1 třída dlouhodobě uzavřena bez náhradního využití.

Prostornost třídy umožňuje její využívání jako herny, ložnice a jídelny. MŠ má dostatek úložných prostorů. Hračky, výtvarný a pracovní materiál, hudební nástroje a částečně i dětská literatura jsou volně přístupné, u ostatních pomůcek je dětem známo jejich uložení. V zařízení třídy je patrná snaha vytvořit hrací koutky pro rozmanité námětové hry. Některé z koutků byly vybaveny ucelenými soubory hraček, další však obsahovaly hračky značně rozdílného typu, takže nebylo zřejmé, k jaké hře z hlediska obsahu by měly podněcovat. Materiálová vybavenost je průběžně doplňována, výrazná pozornost je věnována didaktickým pomůckám, encyklopediím. Rozsah hraček a učebních pomůcek umožňuje realizaci všech běžných dětských činností.

Účelné rozestavení nábytku napomáhá ke zmírnění rozlehlosti třídy, v části třídy je stabilně vyčleněný prostor pro tzv. „roční stolek“, na kterém jsou aranžovány předměty vždy v určitém monotématickém složení.

Pro režim dne jsou dána pravidla v ročním plánu, kde je režim dne charakterizovaný jako uvolněný. V reálném průběhu pedagogického procesu však toto pravidlo bylo zaznamenáno při

spontánních činnostech, ale při všech dalších režimových momentech docházelo k organizovanosti dětí ve zvýšené míře.

Organizace pitného režimu není funkční - provoz MŠ začíná již od 6:15 h a pití bylo ve třídě k dispozici až 2 hodiny po zahájení provozu, a to velmi teplé, takže děti měly poprvé možnost pít ještě později. Dílčím nedostatkem z hlediska hygieny je, že nejsou vytvořeny podmínky pro větrání dětských pyžam po odpoledním odpočinku.

Spontánní činnosti

Spontánní činnosti probíhaly v celém prostoru třídy, děti si bez zábran zapůjčovaly hračky a učební pomůcky pro zvolený typ hry. Ty byly realizovány podle potřeb dětí buď individuálně nebo ve skupině. Učitelka citlivě poskytovala dětem náměty, doplňující pomůcky, v případě zájmu dětí se stala přímou účastnicí hry. Děti byly aktivní, jejich vzájemné kontakty přátelské a bezkonfliktní. Učitelka s pedagogickým taktem reagovala na dítě, které mělo problémy s adaptací, respektovala jeho přání pouze ostatní děti pozorovat, nevnucovala mu žádný kontakt. V průběhu her využívala vzniklých situací k rozhovorům, děti přirozeně kladly otázky, sdělovaly své zážitky.

Do spontánních her byla vřazena řízená pracovní činnost, jejímž cílem bylo vyrobit polotovary pro následnou frontální řízenou činnost. Záměrem učitelky bylo, aby se postupně vystřídal všechny děti a tomu odpovídala i motivace. Dětem první skupiny se dostalo vysvětlení, jaký bude výsledek jejich práce a účel vyrobeného předmětu, což byl hlavní motivační prvek. Další děti byly již bez větší motivace k účasti přímo vyzvány. Pracovní úkon byl především pro mladší děti náročnější (stříhání podle předkreslené čáry), učitelka jim poskytovala individuální pomoc, a to v takové míře, že je neodradila od činnosti a vyvolávala v nich víru ve vlastní schopnosti.

Hry byly ukončeny klidně a mírně. Ty děti, které měly uklizené hračky, si sedaly ke stolkům, kde čekaly, až hru skončí všechny děti. Od tohoto režimového momentu začaly být děti organizovány a vznikaly první zbytečné prostoje a tím i projevy nekázně.

Řízené činnosti

Hospitace proběhla při tělovýchovné a pracovní činnosti a při stolování. Organizace byla ve všech případech frontální a úkoly ani obsah činností nebyly diferencovány podle věku.

Tělovýchovná činnost měla skladbu klasické rozvíčky. Po úvodní rušné části byly zařazeny zdravotní cviky s cílem procvičení některých svalových skupin. Hned typ a četnost provedení úvodního cviku byly pro děti nepřiměřenou fyzickou zátěží. Pořadí následných cviků bylo odborně sestavené, jejich náročnost nebyla však diferencována podle věku dětí, takže provedení nebylo vždy správné a učitelkou neopravované. Závěrečná pohybová hra splnila svůj cíl - zvýšila emocionalitu, radost z pohybu. Učitelkou byl celý průběh pohybové činnosti motivován.

Obsah pracovní činnosti navazoval na činnost realizovanou při ranních hrách. Práce probíhala u stolečků, učitelka měla sice potřebný materiál připravený, ale tak jak byla zvolena organizace jeho rozdávání, vznikly prostoje. Děti setrvaly v nečinnosti a již zde se projevil nevhodný návyk a tím byla zvýšená míra houpání se na židličkách a padání z nich. Tento zlovyk se objevil v průběhu dopoledního bloku ještě několikrát, a to vždy, když děti musely delší dobu na něco čekat. Radost dětí z tvorby se v průběhu vytrácela, přestože úvodní motivace byla podnětná. Příčinnou byla organizace a zvolená metoda, která postrádala diferenciaci podle věku a úrovně dovedností dětí. Učitelka využívala vzniklých situací k rozhovorům, vedla děti ke správnému pojmenování předmětů, pracovních postupů.

Organizace stolování z hlediska podmínek pro rozvoj dovedností sebeobsluhy byla dobře promyšlená a stimulující. Dílčím nedostatkem byla kolektivní organizovanost, která spočívala v tom, že po skončení svačiny se děti opět musely vrátit ke stolkům, kde setrvaly až do doby, nežli všechny děti byly najedené. Ve věkově heterogenní skupině tento režim vedl k tomu, že některé děti čekaly pasivně až 15 minut, což mělo za následek nekázeň. Děti s pomalejším tempem byly stresovány tím, že se čeká jenom na ně.

Plánování a příprava vzdělávací činnosti, materiálové a psychohygienické podmínky mají průměrnou úroveň.

Spontánní činnosti měly ve všech sledovaných oblastech velmi dobrou úroveň.

Organizace tělovýchovné činnosti měla úroveň průměrnou, motivace a interakce velmi dobrou. Organizace a metody řízené pracovní činnosti byly ještě vyhovující, motivace k činnosti měla úroveň průměrnou, komunikace a interakce velmi dobrou.

Celkově mateřská škola dosahuje ve vzdělávací činnosti průměrnou úroveň.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ V ZŠ

Český jazyk

Výuka daného předmětu byla sledována ve všech ročnících. Týdenní hodinová dotace odpovídá učebnímu plánu, členění předmětu na jednotlivé části, jazykové a slohové vyučování, čtení a psaní na prvním stupni a literární výchova na druhém stupni je v souladu s požadavky zvoleného vzdělávacího programu. Učitelé vyučují podle zpracovaných časově tematických plánů. Z plánů i ze zápisů v třídních knihách je zřejmé, že do nich nebyly zapracovány Úpravy a doplňky čj. 25 018/98 schválených MŠMT ČR vzdělávacího programu Základní škola ze dne 25. srpna 1998. Osnovy byly porušeny v prvním ročníku zařazením učiva z druhého ročníku (tvoření vět, věty oznamovací, tázací a rozkazovací). Ve čtvrtém ročníku bylo probíráno učivo slovesný způsob, které je přesunuté do vyššího ročníku (15., 16. týden). V pátém ročníku bylo probíráno učivo druhy číslovek, skloňování číslovek, přesunuté do vyššího ročníku (25., 26. týden - V. A, 26. týden - V. B). Příprava na jednotlivé hodiny měla rozdílnou úroveň.

Dvě vyučující českého jazyka na prvním stupni nemají příslušnou pedagogickou a odbornou způsobilost, jedna splňuje pedagogickou a odbornou způsobilost pro druhý stupeň. Na druhém stupni vyučují český jazyk tři učitelé s pedagogickou a odbornou způsobilostí. Výuka probíhala v prostorných kmenových třídách. Ve sledovaných hodinách žáci pracovali s učebnicemi a pracovními sešity. Výuku doplňovaly didaktické kartičky, barevné obrázky, nástěnné tabule, v jedné třídě byl použit meotar. Práce s informativní literaturou ve všech ročnících chyběla. O přestávkách bylo dbáno na psychohygienu žáků, žáci mají volný režim, kdy podle zájmů využívají relaxační koutky v prostorné chodbě nebo mohou hrát stolní tenis.

Pestrost a rozmanitost forem a metod výuky byla ve sledovaných hodinách uplatňována v závislosti na pedagogických zkušenostech a metodické zdatnosti vyučujících.

Ve výuce v nižších ročnících (1. - 5. ročník) převažovalo střídání metod a forem, tedy i činností žáků. V některých hodinách byly patrné principy skupinového vyučování, objevila se i funkční práce s chybou. Vyučující dbaly na správné držení těla a sezení žáků při psaní. V průběhu vyučovacích hodin učitelky často nereagovaly na únavu žáků, naproti tomu v jedné hodině byl vhodně zařazen zpěv žáků s hrou na kytaru. V jednom případě byly pozorovány nevhodné postupy a metody (členění hodiny, nepřesné pokyny, neefektivní využití času), organizace výuky nevedla ke splnění daných cílů.

Ve výuce v 6. - 9. ročníku převládala frontální výuka, práce s učebnicí a připravenými texty, ojedinele žáci pracovali ve skupinách. V řízeném rozhovoru byli žáci vedeni k vyvozování poznatků, k jejich aplikaci, byla připuštěna i diskuse. Předkládané učivo bylo přiměřeně náročné, opíralo se o poznatky z minulých lekcí. Nevhodný byl zápis učiva formou diktátu v 7. ročníku. Namátkovou kontrolou žákovských sešitů je patrné, že většina učitelů věnuje dostatečnou pozornost písemným projevům žáků.

Ve sledované výuce byla zařazena především vstupní motivace, v průběhu hodin potom vyučující žáky povzbuzovali, poměrně často zařazovali pochvalu. Hodnoceni byli žáci ponejvíce slovně, klasifikováni byli ojedinele. Učitelé uplatňovali individuální přístup k žákům, při samostatné písemné práci dostávali integrování žáci jiné úkoly. Častou zpětnou vazbou si učitelé ověřovali pamětné zvládnutí učiva či pochopení látky. Místy se objevila aktualizace probíraného učiva s využitím mezipředmětových vztahů. Hodiny nebyly vždy zakončeny zhodnocením splnění cíle či celkové práce žáků. Dostatečně vytvořený prostor pro žáky byl nejvíce patrný ve vyšších ročnících.

Celková atmosféra vyučovacích hodin byla pozitivní a spíše přátelská, vzájemná komunikace učitelů se žáky byla založena na přirozené autoritě. Úroveň komunikativních dovedností žáků byla rozdílná, pozitivem bylo jejich vedení ke správnému vyjadřování.

Ve sledovaném předmětu jsou citelně slabá místa v plánování na prvním stupni. Materiální a psychohygienické podmínky, organizace, formy a metody výuky mají negativa a pozitiva téměř v rovnováze. Motivace, hodnocení, interakce a komunikace se žáky jsou velmi dobré.

Kvalita vzdělávání českého jazyka je průměrná.

Tělesná výchova

Týdenní dotace hodin tělesné výchovy odpovídá učebnímu plánu realizovaného vzdělávacího programu. Členění jednotlivých tělovýchovných disciplín v tematických plánech učitelů je v souladu s danými učebními osnovami. Na škole však není zajištěna kontinuita výuky tělesné výchovy mezi ročníky, výuka nemá koncepci a nevyužívá specifických podmínek školy. Učitelé bez odborné způsobilosti si vytvářejí své plány bez společné metodické a odborné konzultace s aprobovanými pedagogy, což je patrné v jednotlivých částech výuky např. absence systému kondičního a vyrovnávacího cvičení, návaznosti časové i materiálně organizační při zařazování gymnastiky, her a dalších činností do výuky.

Na prvním stupni byly hodiny vedeny učitelkami s pedagogickou a odbornou způsobilostí, na druhém stupni splňovali tuto podmínku dva učitelé. Další učitelka má pedagogickou způsobilost a jedna nastoupila se středoškolským vzděláním. Vyučování tělesné výchovy probíhá v prostorné tělocvičně v samostatné budově v těsné blízkosti školy. Vlastní sportovní areál má běžeckou dráhu, hřiště na kopanou, volejbal a další hry. Pro výuku daného předmětu je k dispozici v přiměřeném množství tělovýchovné náradí, náčiní i míče. Ve většině hospitovaných hodin ale materiální vybavenost nebyla plně využita. Plíseň na části stěn a stropu v tělocvičně, dále hygiena na WC při tělocvičně zhoršuje psychohygienické podmínky výuky.

Hospitované hodiny tělesné výchovy nebyly vyučujícími dostatečně připravené, neodpovídaly mimo jedné hodiny stanoveným výukovým cílům. Odborně vedená hodina v 6. a 7. třídě dívek byla kvalitní, promyšlená, pro žáky atraktivní i fyzicky přiměřeně náročná. Zařazení vhodně motivované rozcvičky, střídání základních sportovních činností a perfektní organizace umožnila dívkám efektivní využití vyučovacího času pro aktivní pohyb a duševní relaxaci.

Ve ostatních hospitovaných hodinách byly shledány základní nedostatky. Učitelé neměli promyšlenou organizaci hodiny, nepoužívali metodické postupy (při šplhu, nácviaku akrobatických prvků a sportovních her), které by výuku odborně zkvalitnily. Žáci nemají vžitá

pravidla „hry“ mezi učitelem a žákem, v některých hodinách hlavně na 1. stupni nebyla tato pravidla ani stanovena. Kladem všech hodin je bezprostřednost a velká chuť žáků cvičit a sportovat.

Kázeň ve sledovaných hodinách souvisela s počty žáků. Na prvním stupni, kdy učitelky pracovaly s větším počtem žáků, byl postrádán řád, a tím byla v hodinách značně rušná atmosféra až nekázeň. Všichni učitelé přistupovali ke svým žákům přátelsky a citlivě. Častá pochvala byla využívána jako motivační činitel. Hodiny byly málo náročné jak po stránce fyzické, tak po stránce kvalitativní při provádění cviků, cvičení a úkolů. Ne vždy byla respektována pravidla bezpečnosti při gymnastickém cvičení.

V průběhu hospitovaných hodin tělesné výchovy nebyly zjištěny nedostatky ve vzájemné komunikaci mezi vyučujícími a žáky.

Plánování a příprava výuky, materiální vybavení školy z hlediska sportovního náčiní a náradí jsou průměrné. Organizace, formy a metody výuky a psychohygienické podmínky mají výrazné nedostatky. Motivace, hodnocení, interakce a komunikace se žáky mají průměrnou úroveň. Vzhledem k uvedeným nedostatkům, má kvalita vzdělávání v tělesné výchově ještě vyhovující úroveň.

Zeměpis

Realizace počtu vyučovacích hodin učebního plánu v jednotlivých ročnících je v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. V 6., 7. a 9. ročníku jsou vyučovány 2 hodiny zeměpisu za týden, v 8. ročníku 1 hodina týdně. Plánování výuky vychází z dlouholetých zkušeností jednotlivých pedagogů, kontinuita výuky je zajištěna. Konkrétní stanovené výukové cíle jsou orientovány nejen k mezipředmětovým vztahům, ale především k praktickému využití poznatků. Vyučující byli na výuku zodpovědně připraveni. V 7. a 8. ročníku je pozitivem zařazení volitelného předmětu (zeměpisný seminář), který mají oba ročníky po dvou hodinách v týdnu.

Oba předměty jsou vyučovány učitelkami s odbornou a pedagogickou způsobilostí. V rámci hospitační činnosti výuka probíhala v kmenových třídách. Didaktická technika v hospitovaných hodinách použita nebyla. Kabinet zeměpisu je přehledně uspořádán, obsahuje všechny základní pomůcky pro výuku, dostatek odborné a naučné literatury i ucelené řady pracovních listů zaměřených na geografii.

Úvodní části vyučovacích hodin byly využity k ověření znalostí předcházejícího učiva. Při stručném frontálním písemném opakování zadávala vyučující otázky ústně, někteří žáci tak měli problémy se zapsáním textu otázky. Individuální zkoušení probíhalo v žakovských lavicích, žáci tak nebyli stresováni a mohli pro odpovědi na zadané otázky používat své školní atlasy a sešity. Nové učivo bylo žákům prezentováno s využitím učebnic, nástěnných map a problémových otázek. Nedostatkem bylo nízké zavěšení map na tabuli, žáci v zadních lavicích tak neměli dostatečný přehled. Při orientaci a praktických ukázkách na nástěnných mapách nebylo používáno ukazovátko, ve sledovaných hodinách chybělo i důslednější ověření, zda si žáci našli učivo i ve svých atlasech. Žáci měli možnost se zapojit do vyučovacího procesu, učitelka jim umožnila sdělit spolužákům své názory a poznatky. Zápisy v žakovských sešitech byly přehledné a přiměřeně dlouhé. V některých vyučovacích hodinách však zůstalo málo času na závěrečné zopakování nového učiva a zhodnocení práce žáků.

V hodinách byla příjemná atmosféra, podporovaná převládajícím pozitivním hodnocením, která zvyšovala zájem žáků o předmět. Vhodná motivace přispívá k pravidelné účasti žáků na školním a okresním kole zeměpisné olympiády a celostátní zeměpisné soutěže „Eurorebus“. Vyučující přihlížela k věkovým zvláštěm žáků jednotlivých ročníků, její verbální i písemný projev byl bez nedostatků. Žáci respektovali požadavky vyučující, negativní chování žáků

nebylo ve sledovaných hodinách zaznamenáno.

Učební plány a osnovy zeměpisu jsou plněny. Materiální podmínky, organizace, formy a metody výuky jsou průměrné. Psychohygienické podmínky, interakce a komunikace, motivace a hodnocení žáků jsou velmi dobré. Celkově má výuka zeměpisu velmi dobrou úroveň.

Hodnocení kvality vzdělávání

Výrazným pozitivem je vytváření příjemného prostředí žákům školy. (Vhodné uspořádání jednoho poschodí s žákovskou knihovnou, stolní tenis v přízemí, výzdoba výtvarnými pracemi žáků, výrobky z keramiky, květiny).

Ve všech sledovaných hodinách je vesměs příznivá atmosféra práce, pozitivní jsou přístupy učitelů k žákům. V plánování učiva se projevuje neznalost úprav a doplňků vzdělávacího programu (na prvním stupni), která vede často k porušování učebních osnov, přílišná je vazba na používané učebnice. V organizaci a metodách převládá frontální výuka, negativa a pozitiva jsou téměř v rovnováze.

Kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech má celkově průměrnou úroveň.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Ředitel školy byl do funkce jmenován podle § 6 odst. 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Současně k tomuto datu nastoupil nový zástupce ředitele.

Plánování

Ředitel vychází z dokumentu „Koncepce rozvoje ZŠ Řečany n. L.“ zaměřený pro ZŠ, který vznikl při jeho nástupu do funkce. Po roční zkušenosti tento materiál upravil a vznikla zkrácená a doplněná verze. Ředitel si vytyčil priority směrem k výchově a vzdělávání, k zájmové činnosti, personální politice, ke správě a údržbě budov, pozemků a hospodaření školy, působení školy směrem k veřejnosti. Některé úkoly se již daří škole plnit (pingpongové stoly v interiéru školy). Jedním z důležitých úkolů vedení školy je stabilizace pedagogického sboru. Vzhledem k umístění školy na okraji okresu je velmi obtížné získat pedagogy splňující pedagogickou a odbornou způsobilost. S rozhodujícími koncepčními záměry a cíli jsou zaměstnanci seznamováni. „Rámcový plán práce 2000/2001“ konkretizuje krátkodobé úkoly, které vycházejí ze jmenovaných dokumentů a z reálných podmínek školy. Měsíční plánování je zveřejněno ve sborovně školy.

Schválené učební plány jsou školou plněny, učební osnovy hospitovaných předmětů mají nedostatky, viz hodnocení kvality vzdělávání. Výuka jednotlivých předmětů je plánována prostřednictvím časově tematických plánů, zpracování je různé kvality.

Škola nabízí žákům v rámci volitelných předmětů zeměpisný seminář, praktika z přírodopisu, praktika z chemie a seminář ze společenských předmětů. Nepovinné předměty nejsou zařazeny. Vzdělávací program je obohacen zájmovými kroužky - keramika (využití keramické pece), němčina hrou, taneční kroužek, sportovní hry, dramatický kroužek, psaní na stroji a německá konverzace. Nabídku zájmových aktivit rozšiřuje i činnost školní družiny.

Žáci s vývojovou poruchou učení mají na základě zpráv z odborných vyšetření sepsány „Vzájemné dohody mezi ZŠ Řečany n. L. a zákonnými zástupci dítěte“. Individuální plány jsou

koncipovány zejména pro reedukační péči mimo povinnou výuku, konkrétní zaměření na předmět, do kterého se porucha promítá, není součástí výše jmenovaných materiálů.

Mateřská škola

Obecně formulované koncepční záměry, tj. čeho chce MŠ v pedagogickém procesu dosáhnout, jsou popsány v „Plánu práce MŠ na školní rok 2000/2001“. V tomtož dokumentu jsou stanoveny dílčí cíle vedoucí k dosažení těchto záměrů.

Plán práce, mimo výše uvedených cílů, obsahuje informace o provozních a personálních podmínkách, o rozsahu povinné dokumentace a plánovaných akcí MŠ. Nejsou dány žádné krátkodobé konkrétní cíle, které by vyplývaly z analýzy již dosažených výsledků. Při porovnání s ročním plánem na školní rok 1999/2000 bylo zjištěno, že oba materiály jsou až na dílčí statistické údaje totožné.

Plánování je průměrné.

Organizování

Ve škole je zaměstnáno celkem 25 pracovníků, z toho 19 pedagogických, 5 provozních a 1 účetní. Na řízení školy se podílejí ředitel a zástupce ředitele. Organizace výchovně vzdělávacího procesu se řídí Řádem školy, který stanovuje práva a povinnosti žáků. Dokumenty Organizačním řádem a Organizace vyučování upravují provoz školy a povinnosti vedoucích pracovníků. Poradním orgánem ředitele je pedagogická rada, vzhledem k menšímu kolektivu předmětové komise nejsou ustanoveny.

Pro objektivní hodnocení žáků je zpracován od 1. září 2000 Vnitřní klasifikační řád ZŠ Řečany n. L. Organizace vyučování žáků odpovídá obecně závazným právním předpisům. Namátkově vybraná personální dokumentace pracovníků školy byla vedena přehledně a obsahovala všechny potřebné doklady pro stanovení platové třídy a platového stupně (pracovní smlouvu, pracovní náplň, podklady pro zápočet praxe, doklady o odborné a pedagogické způsobilosti a platový výměr).

Nedostatkem informačního systému je neznalost úprav a doplňků realizovaného vzdělávacího programu (viz hodnocení kvality vzdělávání českého jazyka). Uvnitř školy jsou informace předávány v ústním podání, je využíván také školní rozhlas. Aktuální zprávy jsou umístěny na nástěnce u ředitelny školy a dále ve sborovně, kde jsou k dispozici i ostatní písemné materiály. Ve škole je vypracovaná směrnice ředitele o poskytování informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Přenos informací o žácích je nejčastěji zprostředkován prostřednictvím žákovských knížek a třídních schůzek (3 x za školní rok). K informovanosti veřejnosti slouží vývěska v obci a 3- 4 x ročně vydávaný Zpravodaj školy. Na veřejnosti se škola prezentuje především různými kulturními vystoupeními (slavnostní zahájení školního roku, školní akademie). Některé akce např. plesy vznikají za spolupráce se SPZŠ (Společnost přátel základní školy).

Výroční zpráva o činnosti školy je zpracována v intencích zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, v přehledném a stručném provedení.

Mateřská škola

Z organizačního schématu vyplývá, že v MŠ je ustanovena funkce vedoucí učitelky, která je přímo nadřízenou další učitelce v MŠ. V organizačním řádu je dán rozsah jejich odpovědností, ze kterého vyplývá, že odpovídá za pedagogickou a odbornou úroveň MŠ.

Ředitelem školy byl vydán „Vnitřní řád odloučeného pracoviště MŠ“, který stanovuje pravidla pro zajištění bezpečnosti dětí a ochranu svěřeného majetku.

Informovanost a komunikace mezi ZŠ a MŠ je založena na aktuální potřebě a vzájemných kooperativních vztazích. MŠ má k dispozici všechny písemné dokumenty vydané zřizovatelem, okresním úřadem, nabídky vzdělávacích akcí. Informace ekonomické a provozní jsou podle závažnosti předávány buď průběžně nebo na provozních poradách. Vzájemná spolupráce mezi MŠ a ZŠ nemá obsah pouze organizačně ekonomický, ale využívá spojení i v oblasti pedagogické. Jsou realizovány společné kulturní akce, vzájemná příprava oslav a účast na společenských událostech. V obci je stabilní vývěsní skříň, kde MŠ a ZŠ informují občany o své činnosti včetně fotodokumentace.

„Vnitřní řád MŠ pro rodičovskou veřejnost“ poskytuje rodičům potřebné informace o provozu. Jeho výrazným pozitivem je, že dokument začíná výčtem práv rodičů, která jsou formulována vstřícně a v dostatečném rozsahu. Teprve následně jsou vyjmenovány jejich povinnosti směrem k MŠ. Setkávání s rodiči probíhá především při oslavách, akcích pro rodiče a děti. S aktuálním obsahem pedagogické práce jsou rodiče seznamováni na nástěnkách, forma i obsah jsou srozumitelné, graficky přitažlivé.

Evidence dětí je vedena v souladu s právními předpisy.

Organizování je velmi dobré.

Vedení a motivování pracovníků

Řízení pedagogických pracovníků vychází z každodenních osobních kontaktů, ředitel preferuje k zaměstnancům partnerský a komunikativní přístup. V rámci možností jsou vytvářeny podmínky pro uplatnění iniciativy všech pedagogických pracovníků a jejich další rozvoj. Vedení školy v odpovídající míře využívá pedagogickou a odbornou způsobilost pedagogů pro výuku a zájmovou činnost, má zájem na dalším vzdělávání a odborném růstu. Pedagogové (ZŠ a MŠ) využívají nabídky z Pedagogického centra v Hradci Králové i v Pardubicích, jejich účast není ze strany vedení školy na vzdělávacích akcích nijak omezována či limitována finančními prostředky.

Začínajícím (i novým) učitelům pomáhají zkušenosti pedagogové, je jim věnována větší pozornost i ze strany vedení školy, ta se však projevila jako nedostatečná.

Osobní příplatky pracovníků jsou přiznávány dle písemně vypracovaného vnitřního předpisu „Kritéria pro udělování osobních příplatků“ a jsou poskytovány dlouhodobě. Mimořádné odměny byly vyplaceny v roce 2000 na základě písemného zdůvodnění. Tyto nadtarifní složky mzdy jsou přiznávány především za spolehlivé plnění svěřených úkolů, dobré výsledky ve výchovně vzdělávací práci, za účast na školách v přírodě a další úspěšné plnění mimořádných nebo zvláště významných pracovních úkolů. Vedoucí učitelka MŠ neměla tato kritéria (v době inspekce) k dispozici.

Vedení a motivování pracovníků je velmi dobré.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní činnost vychází z organizačního uspořádání právního subjektu. Podílí se na ní ředitel se svým zástupcem a vedoucí učitelka MŠ. Dokumenty „Kontrolní a hospitační činnost ve školním roce 2000/2001“ zahrnují úkoly vztahující se jen k průběhu vzdělávacího procesu na základní škole, zejména hospitační činnost.

Ze záznamů ředitele vyplývá zaměření na nové pedagogy, zjištění metod práce, jejich odbornou připravenost a úroveň komunikace se žáky. Konkrétní hodnocení a návrhy opatření ke zlepšení

práce projednává s učiteli individuálně. V kontrolní a hospitační činnosti zástupce ředitele bylo sledováno nedostatečné plnění plánu, zejména v tělesné výchově.

Vedoucí učitelka MŠ nevede žádné písemné záznamy z kontrol či hospitací. Podle vyjádření ředitele on sám to nepovažuje vzhledem k málo početnému kolektivu za podstatné. Ředitel si průběžně ověřuje, jak probíhá pedagogický proces v MŠ. Ze záznamů vyplývá, že kontrolní činnost zaměřil na uspořádání prostředí, povinnou dokumentaci a hospitaci u vedoucí učitelky - na styl její pedagogické práce.

Ředitel v kontrolní činnosti upřednostňuje postoj důvěry s tím, že všichni učitelé budou vykonávat pedagogickou práci v té nejlepší kvalitě. To sebou však nese některé nepříznivé aspekty, vedení unikají informace o nedostatečném plnění osnov některého předmětu, chybí včasné usměrňování nevhodné metodiky (viz hodnocení kvality vzdělávání).

Pro hodnocení výsledků vzdělávacího procesu škola využívá testy Psychoservis, zároveň si učitelé vytvořili vnitřní mechanismy - srovnávací testy z českého jazyka a matematiky na druhém stupni.

Vzhledem k rozporům mezi vytyčenými cíli a zásadami pro pedagogický proces v písemných dokumentech a zjištěnou skutečností je zřejmé, že kontrolní mechanismy nejsou zcela funkční. Výsledky kontrol neposkytují dostatek poznatků k analýze stávající úrovně vzdělávacího procesu. Kontrolní mechanismy mají citelně slabá místa.

Hodnocení kvality řízení

Vzhledem k výše zjištěným nedostatkům je celková kvalita řízení průměrná.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU

Na rok 2000 byl organizaci stanoven limit počtu pracovníků a prostředků na platy. Podle účetních údajů, mzdových rekapitulací a mzdových listů za rok 2000 nebyl tento limit překročen.

Za rok 2000 byl vypracován výkaz Škol (MŠMT) P1-04. Výkaz je zpracován dle požadavků výkaznictví na počítači a uvedené údaje odpovídají účetní evidenci.

Byla provedena namátková kontrola platového zařazení vybraných pracovníků. Při zařazování pracovníků do platových tříd a platových stupňů je postupováno v souladu s nařízením vlády č. 251/1992 Sb., o platových poměrech zaměstnanců rozpočtových a některých dalších organizací, ve znění pozdějších předpisů a dle vypracovaného vnitřního platového řádu. Pouze u jedné pracovnice bylo zjištěno dřívější stanovení příštího platového postupu. K přeplatku nedošlo. Účetní školy provedla na místě přepočty praxe a opravila datum platového postupu. Příplatky k platu (za vedení, zvláštní příplatek) byly vybraným pracovníkům vypláceny v odpovídající výši dle § 8 a 9 výše uvedeného nařízení vlády.

Při kontrole nebyly zjištěny nedostatky v oblasti účetnictví. Organizace má vypracovanou „Směrnici pro oběh písemností a účetních dokladů“. Vybrané účetní doklady splňovaly náležitosti dané zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. Inventarizace pokladny je prováděna v souladu s tímto zákonem.

Při poskytování cestovních náhrad je postupováno podle vypracované směrnice „Pracovní cesty a cestovní náhrady“ v souladu se zákonem č. 119/92 Sb., o cestovních náhradách, ve znění pozdějších předpisů. Drobné administrativní nedostatky odstraněny v průběhu inspekce.

Hodnocení použití účelových prostředků

Přidělené účelové prostředky byly ve sledovaném období použity na pokrytí výdajů, souvisejících s výukou a vzděláváním integrovaných dětí.

Hodnocení čerpání neinvestičních výdajů, ostatních neinvestičních výdajů (dále jen NIV, ONIV)

Na rok 2000 je zpracována finanční rozvaha podle jednotlivých nákladových položek v členění za jednotlivá zařízení školy. Při zpracování finanční rozvahy bylo přihlédnuto ke skutečnosti roku 1999 a potřebám na rok 2000. Byl porovnán přidělený rozpočet NIV a ONIV se skutečným čerpáním. Nebylo zjištěno přečerpání rozpočtu. Z těchto finančních prostředků byly hrazeny v plné výši mzdové náklady. Z přidělených prostředků na ONIV byl hrazen nákup učebnic, učebních pomůcek, plavecký výcvik a cestovné na různé porady a školení.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu

V rozsahu kontroly uvedené ve zprávě nebylo zjištěno neefektivní vynakládání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

ŠKOLNÍ JÍDELNA

Organizace stravování

Za chod obou pracovišť základní školy a mateřské školy je odpovědný vedoucí, který je přímo podřízen řediteli školy. Zodpovídá za hospodaření jídelny, za dodržování platných hospodářských a hygienických předpisů a za celkovou úroveň stravování. Při vyřizování podnětů, případných připomínek ze strany rodičů ke kvalitě podávané stravy postupuje ředitel školy s vedoucím školní jídelny ve vzájemné součinnosti.

Stravu pro strážníky základní školy připravují tři pracovnice (jedna vyučená kuchařka a dvě pracovnice provozu), pro mateřskou školu jedna kuchařka. Pracovní doba ve školní jídelně je od 6:30 h do 15:00 h.

Školní jídelna má vypracovaný „Provozní řád kuchyní ZŠ a MŠ“, ve kterém jsou uvedeny základní pravidla a informace. Docházka pracovníků školní jídelny je vedena v měsíčním výkazu nepedagogických pracovníků, při odchodu z pracoviště během pracovní doby jsou vystaveny propustky. Jednotliví strážníci si mohou oběd odhlásit do 8:00 h příslušného dne. Ředitelství školy umožňuje žákům základní školy v době nemoci odebírat obědy ze školní kuchyně. Jídelní lístky jsou sestavovány vždy na týden dopředu a vyvěšeny na viditelném místě. Jídelna neposkytuje výběr z více jídel. Jídlo je dokončeno těsně před příchodem strážníků, doba výdeje nepřesahuje 3 hodiny od dokončení. Před výdejem byla jídelna upravena, uklizena varna i jednotlivé přípravny. Bezpečnost při stolování zajišťuje pedagogický dozor. Kultura stolování je dobrá.

Odborná zjištění

Způsob úhrady stravného

Stravné je vybíráno v hotovosti. Strážníci přihlašují denní jídla a hradí poplatky za stravování na měsíc dopředu. Žákům základní školy jsou vydávány stravenky, které jsou vedeny jako cenina na skladové kartě. Stravenky jsou barevně odlišeny podle kategorie stravovaných.

Evidence strávníků podle tříd je přehledně vedena v záznamu stravovaných osob a poplatků. Měsíčně je prováděna rekapitulace. Finanční normativy na nákup potravin i poplatky jsou v souladu s vyhláškou MŠMT ČR č. 48/1993 Sb., o školním stravování, ve znění pozdějších předpisů. Kalkulace cen jídel je vypracována. Cizí strávníci se zde nestravují.

Dodržování norem podle kategorií strávníků

Při normování jsou používány platné normy pro školní stravování. Spotřebované potraviny jsou na základě žádanky denně evidovány ve výdejce potravin. Výdejka potravin je přehledně vyplněna, obsahuje všechny požadované údaje. Čísla výdejek jsou při odpisu potravin zapisována do skladových karet (porovnána výdejka č. 2 ze dne 4. ledna 2001 se skladovou kartou č. 17, 62, 69, 15, 33). Dále byl porovnán počet porcí ve výdejce potravin ze dne 4. ledna 2001 s počtem strávníků uvedených v záznamu stravovaných osob a poplatků. Rozdíly nebyly zjištěny. Hospodaření školní jídelny za rok 2000 vykázalo provaření částkou 12,10 Kč na MŠ a 2,48 Kč na ZŠ. Sledované hospodaření je pravidelně předkládáno ekonomce školy.

Skladové karty zásob

Pro každý druh zásob jsou založeny samostatné skladové karty, které jsou vedeny jedno účetní období, tj. po 1 kalendářní rok. Na konci každého měsíce jsou uzavírány v množství i ceně. Získané údaje slouží k vypracování měsíční uzávěrky. Skladové karty zásob obsahují veškeré požadované náležitosti. Rejstřík karet je vypracován. Faktury jsou předávány ekonomce školy k proplacení.

Potraviny jsou uskladněny ve skladu potravin a mrazících zařízeních. U namátkově kontrolovaných potravin nebyl zjištěn rozdíl mezi skutečností a účetním stavem na skladových kartách. Potraviny s prošlou záruční lhůtou nebyly nalezeny.

Dodržování zásad správné výživy při přípravě a podávání stravy.

Strava je připravována dle platných receptur, nejsou používány zakázané potraviny. Jídelní lístky sestavuje vedoucí školní jídelny společně s kuchařkou na týden dopředu. Maso se nezmrazuje, je dováženo 2x týdně. Po obědě jsou podávány ovocné čaje nebo vitamínové nápoje. Propočet měsíčního plnění doporučeného spotřebního koše je vypracován dle metodického materiálu k propočtům spotřebního koše potravin ve školních jídelnách podle vyhlášky MŠMT ČR č. 48/1993 Sb., o školním stravování, ve znění pozdějších předpisů. Nedostatečné plnění bylo zjištěno u mléčných výrobků, ryb a ovoce (např. mléčné výrobky prosinec 2000 - 31,2 %, leden 2001 - 15,3 %, únor - 23 %, ryby leden 2001 - 43,7 %, únor - 40,7 %). Podávané obědy ve dnech 26. a 27. března 2001 byly chutné, nepřesolené, teplé, esteticky upravené na talířích. Uvařené jídlo v mateřské škole je dováženo na nerezovém vozíku z kuchyně na pavilon, kde se rozděljuje a vydává. Jídlo v základní škole je po dobu výdeje uchováváno ve výdejovém pultu, který je však zastaralý a nevyhovující. Kuchyňské zbytky se ukládají mimo prostory kuchyně, denně jsou odváženy.

Hygiena provozu

Všechny pracovnice školní jídelny předložily platné zdravotní průkazy, měly čistý pracovní oděv. V kuchyni, skladu potravin i přilehlých místnostech bylo čisto a pořádek. Sanitační řád je vypracován.

ZÁVĚR

Při orientační inspekci ve školní jídelně nebyly shledány závažné nedostatky. Připravované pokrmy jsou chutné, pestré, technologické postupy jsou dodrženy. Zvýšenou pozornost je třeba věnovat častějšímu zařazování mléčných výrobků, ryb, ovoce.

Celkové hodnocení školní jídelny je velmi dobré.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina čj. 681/94 ze dne 1. ledna 1999 a dodatek ze dne 24. března 1999.
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škola školských zařízení čj. 936/99 ze dne 17. května 1999.
- Inspekční zpráva čj. 0-10-02/9697 ze dne 6. března 1997.
- Vzdělávací program Základní škola čj. 16 847/96-2 a Úpravy a doplňky čj. 25 018/98 schválených MŠMT ČR ze dne 25. srpna 1998.
- Koncepce rozvoje ZŠ Řečany nad Labem a zkrácená verze ze dne 4. září 2000.
- Rámcový plán 2000/2001 ZŠ Řečany n. L. s přílohami.
- Plány práce MŠ na školní rok 1999/2000 a 2000/2001.
- Plány dyslektických asistentek.
- Vzájemné dohody mezi ZŠ Řečany n. L. a zákonnými zástupci dítěte.
- Řád školy ze dne 1. září 2000.
- Vnitřní řád MŠ pro rodičovskou veřejnost.
- Organizace vyučování ze dne 1. září 2000.
- Organizační řád ZŠ Řečany nad Labem ze dne 1. září 2000.
- Výroční zpráva za školní rok 1999/2000.
- Směrnice pro oběh písemností a účetních dokladů ze dne 1. ledna 2000.
- Rozpis služeb učitelek MŠ na školní rok 2000/2001.
- Plány pedagogické práce MŠ ve školní roce 2000/2001.
- Přehled výchovné práce MŠ.
- Vnitřní řád odloučeného pracoviště MŠ
- Vnitřní klasifikační řád ze dne 4. září 2000.
- Kontrolní a hospitační činnost 2000/2001.
- Písemné záznamy z kontrolní činnosti vedení školy.
- Srovnávací testy Psychoservis.
- Přehled vzdělávání pedagogických pracovníků v roce 2000.
- Kritéria pro přiznání osobních příplatků pedagogickým a nepedagogickým pracovníkům.
- Tematické plány hospitovaných předmětů.
- Výběr žákovských knížek a písemných prací žáků.
- Třídní knihy.
- Přehled zájmových útvarů.
- Statistický výkaz V 17 - 01 o společném stravování dětí a mládeže podle stavu k 15. říjnu 2000.
- Měsíční výkaz nepedagogických pracovníků leden 2001.
- Provozní řád kuchyní MŠ a ZŠ.
- Výdejka potravin č. 2 ze dne 4. ledna 2001.
- Skladové karty č. 15,17, 33, 62, 69.
- Záznamy stravovaných osob a poplatků leden 2001.

- Kalkulace cen na rok 2001.
- Jídelní lístky za rok 2000.
- Spotřební koš prosinec 2000, leden 2001, únor 2001.
- Zdravotní průkazy pracovníků školní jídelny.
- Finanční rozvaha na rok 2000.
- Rozpočet ŠÚ na rok 2000.
- Výkaz zisku a ztráty k 31. prosinci 2000.
- Účetní uzávěrka za rok 2000.
- Výkaz škol (MŠMT) P 1-04.
- Čerpání účelových prostředků v roce 2000.
- Organizační řád a organizační schéma školy platné od 1. ledna 2000.
- Pracovní smlouvy a pracovní náplně zaměstnanců ZŠ.
- Personální dokumentace vybraných zaměstnanců ZŠ.
- Vnitřní platový řád.
- Podklad pro výplatu mimořádných odměn.
- Mzdové listy za rok. 2000.
- Mzdová rekapitulace za rok. 2000.

ZÁVĚR

Od poslední inspekce (v roce 1997) došlo ke změně celého vedení. Zkvalitnilo se kulturní prostředí školy.

Kladem je nabídka zájmových aktivit žákům.

Zjištěné nedostatky ve výuce sledovaných předmětů vyplývají z problému stabilizace kolektivu na škole a z nedostatečné odborné práce s učiteli.

Na základě zjištěných skutečností z inspektovaných oblastí vyplývá, že kvalita vzdělávací činnosti a řízení školy je v souhrnu průměrná.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři a další zaměstnanci ČŠI:

	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Věra Rečlová	V. Rečlová v. r.
Členové týmu	Marcela Toušovská	M. Toušovská v. r.
	Mgr. František Víšek	F. Víšek v. r.
	Jitka Chalupníková	J. Chalupníková v. r.
Kontrolní pracovnice	Eva Nováková	E. Nováková v. r.
	Lenka Hrubá	L. Hrubá v. r.
	Dagmar Masopustová	D. Masopustová v. r.
Externí pracovník	Mgr. Stanislav Šturma	S. Šturma v. r.

V Pardubicích dne 23. dubna 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 4. května 2001

Razítko

Ředitele školy

Mgr. Tomáš Zemánek

Podpis

T. Zemánek v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy):	5. 6. 2001	102 241/01-2450
Zřizovatel:	5. 6. 2001	102 242/01-2450

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Nebyly.